

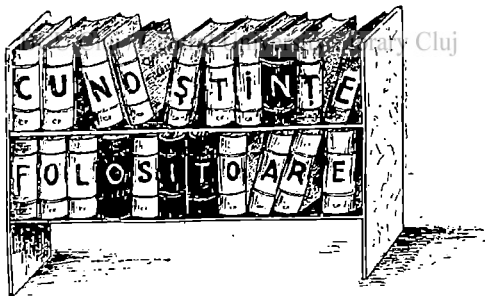
1927

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE

Seria D.

ȘTIINȚA APLICATĂ

SUB DIRECTIVA REDACȚIONALĂ A D-LUI PROF. UNIVERSITAR
I. SIMIONESCU

LEGATUL CĂRȚILOR

DE

I. CARAMALĂU

„CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE“

* = 8 lei numărul; celelalte 5 lei

Seria A. „ȘTIINȚA PENTRU TOȚI“.

<u>Nr.</u>	<u>Nr.</u>
1. Cum era omul primitiv de I. SIMIONESCU.*	30. Musca de I. MUREȘANU.
2. Viața omului primitiv de I. SIMIONESCU.*	31. Ciuperdile de I. POPU-CÂMPEANU.
4. Albinile de T. A. BĂDĂRĂU.	32. Cifrele de G. M. LĂZĂRESCU.
8. Furnicile de T. A. BĂDĂRĂU	33. Animale de demult de I. SIMIONESCU.
9. Viața Plantelor de I. SIMIONESCU*	34. Lămurirea potopului de I. SIMIONESCU.
10-11. Pasteur de C. MOTAȘ.	35. Din viața oamenilor întreprinzători de APOSTOL D. CULEA.
13. Telefonla fără fir de TR. LALESCU.	36. Societatea națiunilor de ANTON GOROVEI.
14. Porumbelii mesageri de V. SA-DOVEANU.	37. Ficatul și boala lui de DR. M. CĂHĂNESCU.
15. Planeta Marte de ION PAȘA.	38. Electrochimia și electroliza de N. N. HOTEZ.
16. Dela Omer la Einstein de GENERAL SC. PANAITESCU	39. Noțiuni de electricitate de ING. CĂSETTI.
17. Cum vedem de DR. I. GLĂVAN.	40. M. Berthelot de CĂPIT M. ZAFAN
18. Razele X. de AL. CIȘMAN.	41. Izvoare actuale de energie de E. SEVERIN
19. Omul dela Cucuteni de I. SIMIONESCU.	42. Goethe ca naturalist de PROF. I. SIMIONESCU.
20. Protozoarele de I. LEPSI.	43. Viața'n munți de I. SIMIONESCU
21. Fulgerul și trăsnetul de C. G. BRĂDETEANU	44. Principii de biologie de I. SIMIONESCU.
22. Nebuloasele gazoase de M. E. HEROVANU.	45-46. Fauna Mării Negre de BLOESCU M. și CĂRĂUȘU S.*
23. Bacteriile folositoare de I. POPU-CÂMPEANU.	47. Vitaminele de DR. N. GAVRILESCU*
24. Scrisori cereștii (Meteorite) de I. SIMIONESCU.	48. Petrolul de I. SIMIONESCU*
25. Din istoricul electricității de STEL. C. IONESCU	50. Șobolani și șoareci de PROF. RADU VLĂDESCU.*
26. Mercur și Venus de C. NEGOIȚĂ.	51. Viața la Ecuator de I. SIMIONESCU*
27. Reumatism și arterioscleroza de DR. M. CĂHĂNESCU.	52. Viața la tropice de I. SIMIONESCU*
28. Oamenii de inițiativă de APOSTOL D. CULEA	53. E. Roux de PROF. DR. G. MARINESCU*
29. Henri Ford de ING. N. GAȘEA	

Seria B. „SFATURI PENTRU GOSPODARI“.

<u>Nr.</u>	<u>Nr.</u>
1. Ingrășirea păsărilor de PROF. G. MOTAȘ.	7. Morcovul și alte legume de P. ROZIADÉ
2. Despre tovarășii de PROF. C. DRON	8. Sifilisul de DR. E. GHEORGHIU.
3. Despre scariatină de DR. I. GHEORGHIU	10. Votul obștesc de A. GOROVEI.
4. Livada din sămburi de G. GHEORGHIU.	11. Creșterea porcilor de C. OESCU
	14. Peiagra de PROF. V. BABEȘ.
	15. Alegerea semințelor de C. LACRĂȚIANU.

SERIA D.

No. 27

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE
ȘTIINȚĂ APLICATĂ

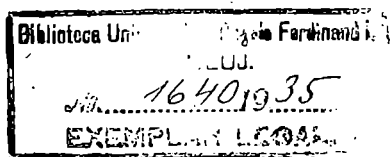

LEGATUL
CĂRȚILOR

DE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

I. CARAMALĂU

EDITURA «CARTEA ROMANEASCĂ» BUCUREȘT

2541-934

222161

Alte cărțuli din

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE

Îndrumătoare către îndeletniciri practice:

DESPRE TOVARĂȘII de Preot **C. Dron**. Seria B.
No. 2. Lei 5

Se dau regulile după care se pot alcătui tovarășii, care ne ar scăpa din criză.

MEȘTEȘUGUL VĂPSITULUI CU BURUENI de Art.
Gorovei (S. B. No. 22) Lei 5

Se arată cum se pot scoate vopsele trainice și blânde, din buruienile din jurul casei.

LUCRĂRI DIN PĂNUȘE DE PORUMB de **T. G. Minea**
(Seria B. No. 55) Lei 5

Până și pălării de vară să pot face din pănușele asvârlite la gunoi. Cum? Vezi cartea.

LUCRĂRI DIN PAE ȘI SORG de **T. G. Minea** (Seria
B. No. 58) Lei 8

O îndeletnicire pe cât de plăcută pe atât de bănoasă.

FABRICAREA SĂPUNULUI de **A. Schorr** (Seria D.
No. 1) Lei 5

Te învață cum să faci săpun în casă.

FOTOGRAFIA de **Căp. M. Zapan** (Ser. D. 19) Lei 5

Pentru începătorii fotografi cărțulia este o minunată călăuză.

Toate aceste se găsesc la orice librărie;
dacă lipsesc se pot comanda direct prin
mandat poștal.

LAMURIRE

Fiecare dintre știutorii de carte are două datorii față de cărțile ce-i alcătuiesc hrana sufletească.

Una este cea de a le citi, căpătând din ele atâtea cunoștinți frumoase și folositoare în viață.

Cea de a doua este de a le îngriji cât mai bine. Aceasta cu atât mai mult cu cât odată citite fac oarecum parte integrantă din persoana noastră, din care cauză li se cuviné aceași îngrijire ca și nouă înșine.

După cum avem grija să dăm corpului nostru o haină curată și bine lucrată, tot așa și față de cărți avem datoria să le dăm o îmbrăcăminte, măcar spre a le păstra.

Această îmbrăcăminte în limbajul legătorului înseamnă „a lega și cartona o carte“.

O bibliotecă, ori cât de puține volume ar cuprinde, când este metodic orânduită iar cărțile sunt îngrijit îmbrăcate, face oricui impresie plăcută.

Această nouă îmbrăcăminte, de recomandat, costă mult, când o face un legător de cărți; este cu mult mai bine a învăța fiecare dintre noi meșteșugul „de a lega și cartona“, căci este ușor, plăcut și cu puțină cheltuiala.

Totodată facem și o economie, cu care putem cumpăra alte cărți, măbind biblioteca.

La prima încercare, desigur, se va simți o oarecare stângăcie; cu puțină bunăvoință și exercițiu dispare după puțin timp. La urma urmei ajunge o ocupație plăcută.

Pentru ca munca noastră să nu fie înzadar, trebuie să ținem seamă de unele norme; avem nevoie de unele unelte fără de cari nu putem lucra, precum și de ceva material.

Broșura de față are tocmai scopul de a da indicații asupra a tot ce e nevoie, ca unelte și material, precum și a îndruma pe oricine spre meșteșugul legătoriei.

Ori-ce material pentru
LEGAT CĂRȚI
se poate cumpăra la
„CARTEA ROMÂNEASCĂ“

UNELTE NECESARE PENTRU LUCRU

Din numărul ceva mai mare de unelte folosite de legător am ales numai pe acelea fără de care nu se poate lucra.

Iată care sunt acestea:

1. O presă (fig. 1). În cazul când nu o putem

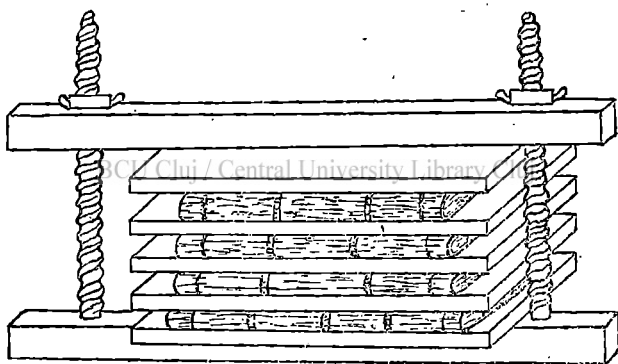

Fig. 1. Presa.

face singuri, poate fi comandată la orice lemnar. Mărimea ei variază cu necesitatea fiecăruia. Odată cu presa se mai comandă 4—5 scândurele bine geluite, groase de câte un deget, de formă dreptunghiulară, cum sunt acele din fig. 1, inter-

calate între cărți. Se folosesc tocmai la aceasta.

2. Un gherghef (fig. 2), care poate fi făcut de orcine. E nevoie de o scândurică lată de 20—30 cm, lungă de 40—50 cm, care formează masa gherghefului.

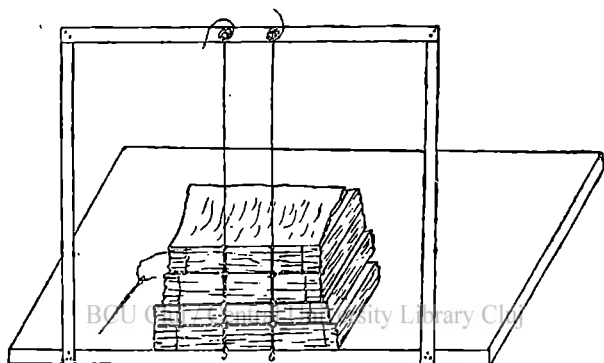

Fig. 2. Ghergheful.

De o parte a lungimei, la distanțe egale de cele două capete se fixează în cue, două scândurele, late de 2 cm. și înalte de 35—45 cm. La capetele

Fig. 3. Un falț

lor de sus se fixează, orizontal, o a 3-a scândurică de aceeași grosime.

Ghergheful este unealta de nelipsit; numai cu ajutorul lui se pot coase cărțile.

3) Un falț (3) de obicei din os; se poate face

și din lemn. Trebuie însă lustruit bine, spre a nu înțepa, sgâria sau rupe pânda și hârția când îl vom întrebuința, după cum vom vedea mai departe.

4. Un ferestruu (fig 4) scurt, cu dinți mărunți.
5. Un foarfece.
6. Un ac de cismărie.
7. O pensulă.

Acestea odată cumpărate ne pot servi pentru

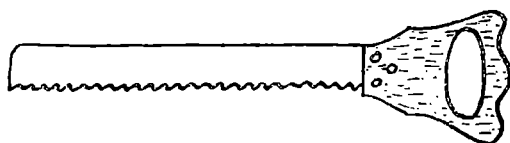

Fig. 4. Fereștruu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
 totdeauna cu o singură condițiune : „să le păstrăm cum trebuie“.

Mai cumpărăm ori de câte ori avem nevoie :

8. Sfoară pentru cusut, de la orice magazin de pielărie, de preferință cât mai subțire și cât mai rezistentă.

9. Pânză specială pentru legat cărți, necesară pentru cotor și colțuri.

10. Hârție marmorată.

În cazul când îmbrăcăm toată cartea în pânză, calculăm în așa fel, încât bucata de pânză cumpărată să fie cu 5 cm. mai lată decât ar înveli cartea pe ambele fețe plus cotorul și cu 4 cm mai lungă decât lungimea cărții.

11. Hârție pentru forjeț. (*)

(*) Dela cuvântul german : vorsetzen : „a pune înainte“

De preferință carton pentru scoarțe se cumpără dela legător când mergem cu cartea la tăiat; în cantitate mai mare se poate cumpăra de la «Cartea Românească» sau oricare altă librărie.

Pentru lipit se întreprinde de obicei clei de tâmplărie; cleiul de făină de grâu nu e tocmai de recomandat căci se face golomoș și nu se întinde uniform.

Cleiul de tâmplărie se prepară astfel :

Se sparge în bucăți cât mai mici, se pune într'un vas și se acoperă complect cu apă. Se fierbe până ce tot cleiul s'a disolvat iar lichidul a devenit ceva vâscos. Se lasă puțin să se răcească și se poate lipi cu el. Se are grijă să nu fie niciodată prea gros sau să lipim cu el în cantitate prea mare deoarece prin uscare crapă.

Odată răcit i se adaugă puțină apă și se fierbe din nou.

CARTEA

este

cel mai bun prieten al omului.

II

DESFACÈREA CĂRȚII ÎN COALE DE TIPAR (FASCICOLE).

Odată cele de mai sus procurate, ne putem așeza la lucru. Totdeauna se lucrează la o masă.

Se ia cartea sortită legatului; i se scot copertele, dacă eventual le mai are; se desface cartea, cu îngrijire, în grupurile de file din care este formată, în ceiace se numește „tascicole“

În cazul când fasciculele sunt cusute, se taie sfoara cu foarfecile, cu atenție spre a nu rupe filele.

Dacă fasciculele sunt prinse în capse și lipite cu clei, la partea ce se chiamă „cotor“, se desfac copertele și se curăță bine fiecare fascicolă de clei.

În cazul când filele s'au rupt sau erau rupte la cotor, se lipesc astfel :

Se taie fâșii subțiri de hârtie, de lungime egală cu lungimea filei, late de 1—2 cm.

Se ia o astfel de fâșie, se unge cu clei pe o singură față.

Se alătură cele două file corespondente și se lipesc banda de hârtie pe partea dinăuntru a filelor, în așa fel în cât banda de hârtie să cuprindă în mod egal cele două file rupte.

Țot așa se procedează dacă filele sunt rupte la colțuri sau spre margine.

—Se repetă lipirea tuturor filelor rupte, în același mod așezându-se în fascicolă la locul ce-l ocupa înainte.

Fascicolele se așează la rând după paginație.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CARTEA

este

mângâiere în durere, ajutor la
nevoie.

III

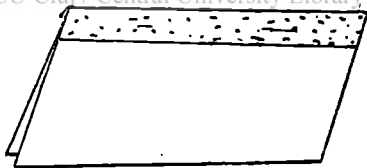
FACEREA FORJEȚULUI

Se taie o bucată de hârtie, din aceea cumpărată pentru forjeț, de o lățime dublă de cât lățimea cărții plus 1 cm. iar în lungime, egală cu lungimea cărții. Bunăoară : cartea are 16 cm. lățime, hârtia trebuie să aibă o lățime de 33 cm.

Se îndoiaie în două părți egale, în direcția lungimii cu fața ce prezintă desene în interior.

Se lipește pe o parte a îndoiturii o bucată de pânză lată de 4 cm. lungă cât hârtia, aceasta pentru o mai mare rezistență a forjețului.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(Fig. 5)

După aceea se îndoiaie hârtia lipită cu pânză cam jumătate centimetru în tot lungul filei, în așa fel în cât pânza să fie în afară îndoiturii. (fig. 5)

Se dă cu pensula clei numai pe această latură de $\frac{1}{2}$ cm. la prima fascicolă a cărții, în așa fel, încât cotorul fascicolei să vină exact în îndoitură.

Cele două file ce formează forjețul vin la începutul fascicolei.

Utilizăm același procedeu și pentru ultima fascicolă a cărții.

Am descris numai forjețul primei fascicole spre a fi mai ușor de înțeles, însă după oarecare obișnuință se pot lucra ambele în același timp.

Se lasă să se usuce și astfel forjețul este gata.

În cazul că lucrăm mai multe cărți deodată, facem același lucru și la celelalte.

Când ceeace am lipit este complet uscat, asezăm fascicolele la rând, după paginație, le batem bine de masa pe care lucrăm, atât în lung cât și în lat, spre a așeza cât mai bine fascicolele la același nivel. *BCU Cluj / Central University Library Cluj*

Această grijă se are mai ales pentru cotor, care trebuie să fie peste tot totuna.

Se pune binișor cartea în presă, fără ca fascicolele să se fi deplasat, în așa fel, încât cotorul cărții să iasă puțin în afară marginii presei.

După ce s'a strâns bine presa, așa încât cartea să nu joace, facem cu fereastrăul câte o tăietură, la o depărtare de două degete de capetele cărții, în partea cotorului.

Spațiul rămas între primele două tăieturi se împarte în așa fel încât facem alte două șanțuri la egală distanță și între ele și de primele tăieturi (fig. 6)

Operația se poate face deodată la cărți de a aceeași mărime care s'ar lucra eventual în același timp, cum ar fi bunioară mai multe broșuri din

Cunoștințe folositoare ori Pagini alese, editate de *Cartea Românească*.

După ce se fac tăieturile se scoate cartea din presă și începem cusutul.

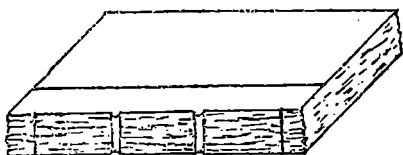

Fig. 6

Aici vom avea două categorii, după cum lucrăm o singură carte sau mai multe.

1. *Când avem de cusut o carte.*

Se iau 2 bucăți de sfoară groasă, cât grosimea șanțurilor și cu 4—5 cm. mai lungi decât grosimea cărții.

Se ia prima fascicolă și se desface la jumătatea ei; cu partea pe care se află forjețul se așază pe marginea mesei la care lucrăm, cu cotorul spre noi. Cu mâna stângă se ține deschisă fascicola la jumătate iar cu dreapta se ia acul cu un fir de sfoară de o lungime, ce nu ne-ar împiedica la cusut, în ori ce caz mai lungă decât lungimea cărții.

Se introduce acul cu mâna dreaptă prin prima tăietură din dreapta. Se prinde cu mâna stângă în interiorul fascicolei și se scoate prin șanțul imediat alăturat.

Se ia un fir de sfoară, din cele 2 scurte. și mai groase preparate mai dinainte și se așază în șanț

iar cu acul se ocolește sfoara cea groasă, introducându-se din afară în interiorul fascicolei, în așa fel încât sfoara cu care coasem să fi înconjurat sfoara din șanț, fără ca acul să fi trecut prin ea.

Se scoate acul prin al doilea șanț, în care am pus a 2-a sfoară groasă. Se ocolește sfoara groasă ca mai sus și se introduce acul în acelaș șanț, după care se scoate prin ultima tăietură, dela marginea opusă (fig. 7, săgețile indică drumul acului).

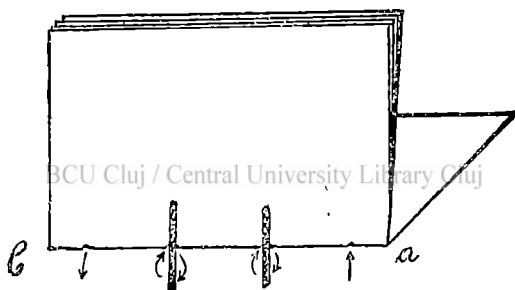

Fig. 7

Operația începe deci din *a*. Când am ajuns în *b*, se trage sfoara de cusut rămânând la capătul *a*, 2-3 cm. de sfoară liberă.

Se ia apoi a 2-a fascicolă, se așează peste prima se deschide tot la jumătate și începem cusutul din *b*, spre *a*, operația fiind aceeași.

Când am ajuns în dreptul tăieturii *a*, se strânge bine sfoara dela ambele fascicole, spre a deveni întinsă și se înoadă, capătul de 2-3 cm, lăsat liber, cu firul cel lung.

Pentru ca fascicolele să fie cât mai apropiate

între ele, se trage de cele 2 fire de sfoară, așezate în șanțuri, în jos și în sus, cu îngrijire spre a nu le trage afară.

Se ia a 3-a fascicolă și cusutul se repetă ca la prima dela *a* spre *b*. Când am ajuns cu cusutul în *b*, se introduce acul prin sfoara cu care s'a cusut fasciculele imediat inferioare în acest punct.

Aceasta pentru a uni fasciculele între ele. Lucru se repetă cu toate fasciculele când se ajunge în punctul *b*, legându-le astfel de fasciculele cusute mai înainte.

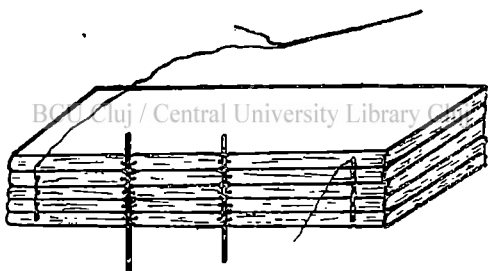

Fig. 8

Apoi ori de câte ori ajungem în *a* legăm capul de sfoară cu cel lăsat liber, având acelaș scop de a lega cât mai bine fascicule între ele (Fig. 8).

II. Când avem de cusut mai multe cărți întrebuințăm ghergheful (fig. 2). Se întind 2 fire de sfoară, de grosimea celor două șanțuri ale cărților, lungi cât este ghergheful de înalt; la partea superioară se înfășoară un surplus de sfoară de cele două cue. Distanța între sfori va fi egală cu distanța celor două șanțuri ale cărților.

Aceste 2 sfori țin locul sforilor scurte, ce le-am vârât în șanțurile cărții de mai sus, spre a trece așa în jurul lor.

Cusutul fasciculelor este acelaș ca cel arătat mai înainte. Când terminăm de cusut prima carte continuăm cu a 2-a, a 3-a, s. a. m. d. cu deosebirea că după fiecare carte cusută se înnoadă sfoara de mai multe ori, atât la ultima fascicolă a primei cărți, cât și la prima fascicolă a cărții următoare.

După ce terminăm de cusut toate cărțile, le despărțim între ele astfel:

Sfoara cu care am cusut fasciculele o tăiem cu

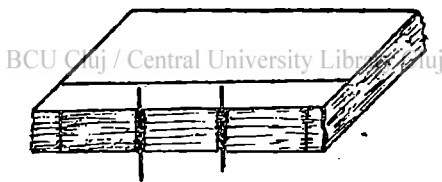

Fig. 9

foarfeca, între nodul ultimei fascicole a primei cărți și nodul primei fascicole a cărții următoare.

Sfoara ce trece prin șanț, se trage din rezerva ce o avem la partea de sus a gherghefului și se taie în așa fel încât la fiecare carte să rămână în șanțuri sfoară cu câte 1-2 cm. în afară de grosimea cărții (Fig. 9).

Odată scoase dela cusut, se ia fiecare carte, se bate cu partea cusută (cotorul) de masă, pentru a fi fasciculele la acelaș nivel.

Se fixează cu partea opusă cotorului în presă,

se așează cotorul pe un corp tare, perfect plan iar cu un ciocan se bate, pentru ca fascicolele să se apropie cât mai bine între ele. S'a fixat în presă ca să nu se deplaseze fascicolele din nivelul cotorului, în timp ce le batem.

După ce se scoate din presă, cele 4 capete ale sforilor în jurul cărora s'au cusut fascicolele, se desfac în firisoare cât mai subțiri. Cu cleiul preparat după cum am văzut, se lipesc capetele resfirate ale sforilor de pânză, ce am avut grijă să

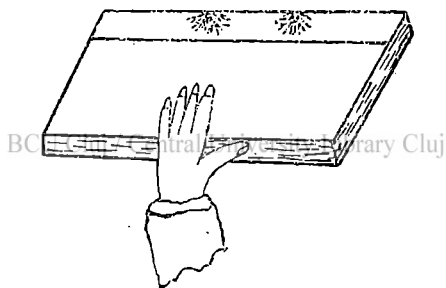

Fig. 10

o adaog la forjeț înainte de a începe cusutul.

Se mai bate cu cotorul de masă ca nu cumva fascicolele să se fi deplasat, se dă cu pensula cu clei în tot lungul cotorului și se lasă să se usuce, fie liberă fie așezată în presă și strânsă ușor.

După uscare se duce cartea la un legător spre a-i tăia marginile la mașină. Nu e numai de cât să se săvârșască această operație.

Totodată spre a fi tăiate cât mai exact și cât mai drepte, se cumpără 2 cartoane (mucava) ma

lungi cu 6 mm. de cât lungimea cărții, iar ca lățime, lățimea cărții.

Aceste cartoane vor constitui scoarțele.

Odată cartea tăiată, se așează pe masa de lucru, cu mâna stângă deasupra cărții, în așa fel, ca degetul cel mare să fie ținut pe grosimea cărții (fig. 10); cu mâna dreaptă, se bate cu ciocanul

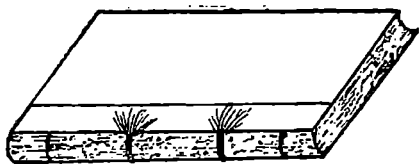

Fig. 11

oblic pe cotor. Mâna stângă se mută pe suprafața cărții, așa ca să fie în dreptul locului unde se bate cotorul cu ciocanul, iar cu degetul mare se

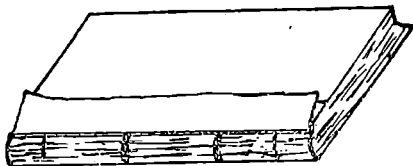

Fig. 12

apasă înainte; operația se repetă așezând cartea când pe o față când pe cealaltă.

Drept rezultat final cartea și-a curbat cotorul.

Se ia o bucată de hârtie, de lungime egală cu a cărții, iar de lățime, ceva mai mică decât lățimea cărții. Se îndoaie în două, în direcția lungimeii.

Se unge una din îndoituri cu clei și se lipește la începutul cărți așa fel că îndoitura să fie la 3 mm. de marginea cotorului.

Am făcut așa zisul „forjeț mic“.

Se dă apoi cu pensula de clei în tot lungul cotorului, se lipește cu clei de partea liberă a forjețului mic cele 2 cartoane, unul de o parte ce-lălalt de cealaltă parte a cărții.

Cartoanele se fixează chiar la îndoitura forjețului mic, deci respectăm cei 3 mm, lăsați la lipirea forjețului mic.

Se fixează cartea în presă, așa curbată cum este astfel ca cele 2 cartoane să nu iasă din nivelul presei, deși cotorul iese cu cei 3 mm în afară.

Cu muchia unui ciocan se bat fasciculele de o parte și de alta a cărții, în așa fel, încât muchia ciocanului să fie perpendiculară pe lungimea fasciculelor, Operația se continuă până ce cotorul s'a lățit în tot lungul lui, acoperind grosimea cartonului.

După aceasta se lipește de cotor o hârtie și se lasă să se usuce, iar după uscare se taie hârtia lipită, dacă ar ieși din suprafața cotorului.

IV

CUM SE FACE RICĂVUL (1)

Se scoate cartea din presă și se măsoară exact grosimea cotorului și lungimea cartoanelor lipite pe forjețul mic.

Se taie o bucată de carton *subțire* de dimensiunile găsite care se curbează în lung în așa fel spre a lua forma cotorului.

Se ia o hârtie de dimensiuni ceva mai mari, se unge cu clei, iar la jumătate se fixează fâșia de carton subțire. Se taie hârtia la capete exact cât lungimea cartonului.

Cu cleiul încă neuscat depe marginea hârtiei, se așează fâșia de carton strâns de cotorul cărții, iar cele 2 părți de hârtie se lipesc de o parte și de alta a scoarței lor, în așa fel, încât la capete fâșia de carton să nu fi ieșit din nivelul scoarțelor.

Cu ceace am numit falț (Fig 3) apăsăm, ușor, hârtia în spațiul de 3 mm, rămas între ricăv și scoarțe, atât de o parte cât și de cealaltă a cărții. Se apasă ușor spre a nu se rupe hârtia.

Se formează 2 șanțuri în lungul cărții, direcția după care se vor deschide scoarțele când cartea va fi gata.

---

1) Dela cuv. german : der Rücken=spatele, rezemătoarea.

Se așează din nou cartea la presă între 2 scândurele și se lasă să se usuce.

În acest timp se ia o bucată de pânză cu 3 cm mai lungă, decât lungimea cărții și cu 6 cm. mai ată, decât grosimea cotorului.

O a 2-a bucată de pânză e de formă dreptunghiulară și de mărime ce variază cu mărimea cărții de legat. Se îndoește după latura cea mică în două părți egale; i se taie două colțuri opuse și apoi după diagonală, căpătând astfel 2 trapeze.

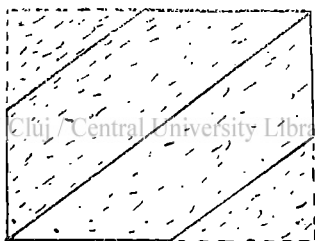

Fig. 13

După ce cartea s'a uscat, se scoate dela presă lipindu-i-se colțurile astfel:

Se ia un trapez, se așează pe partea din afară a scoarței, în așa fel ca baza mică să iasă puțin din nivelul colțului.

Se aduce partea trapezului de jos, în interiorul scoarței, unde se lipește cu clei (fig. 14 b), apoi cu falțul se apasă porțiunea y (fig 14 b) în jos, aducându-se și partea de sus înăuntrul scoarței (fig. 14 c). Astfel s'a format un colț, având for-

ma ca în fig. 14 c, în interiorul scoarței, iar în afară, un triunghi.

Procedeul este același și pentru celelalte colțuri. Pânza pentru cotor se unge cu clei și se lipește pe ricăv în așa fel, încât să treacă, de o parte

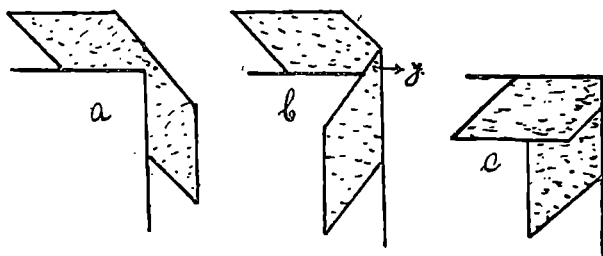

Fig. 14 a.

și de alta a scoarțelor precum și în sus și în jos în părți egale; se întinde bine și se lipește cu

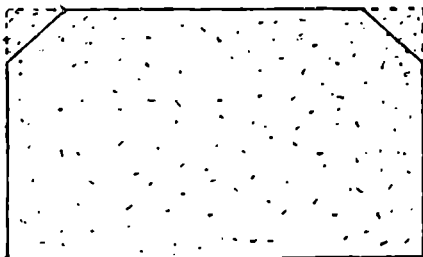

Fig. 15

clei, utilizând același procedeu ca la fixatului ricăvului pe scoarță. Se pun din nou în relief, cu falțul, șanțurile dintre cotor și scoarță, lipindu-se bine pânza. Părțile de pânză rămase libere din lungul cărții se lasă libere, nelipite, în timp ce

cartea se pune la uscat, între 2 scândurele în presă, în așa fel încât marginea preseii să vină în dreptul șanțurilor dintre ricăv și scoarțe.

După uscare, se taie capetele pânzei rămase libere, rămânând numai câte un cm. mai mari decât cartea; apoi se deschid ambele scoarțe, ținând cu mâna filele cărții în sus, tăem cu un foarfice câte un cm. din forjețul mic, atât de o parte cât și de alta, atât sus cât și jos.

Se ung, capetele de pânză rămase libere cu clei și se introduc pe unde am tăiat, lipind bine și netezind cu falțul.

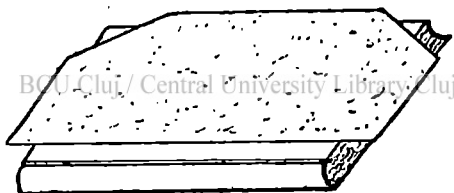

Fig. 16

Se ia hârtia marmorată, din care se taie două bucăți, cu 3—4 cm mai lungi decât cartea și late cât distanța dintre cotor și marginea scoarțelor. La o distanță de 2—5 cm de cotor, se așează hârtia marmorată, ca să se petreacă hârtia peste pânză. Se taie colțurile ceva mai mici ca cele de pânză (fig. 15). Se unge cu clei și se lipește, una din bucățile de hârtie marmorată pe o scoarță, iar a doua pe cealaltă scoarță (fig. 16).

Se întinde bine cu mâna, iar părțile rămase libere se îndoiesc înăuntrul scoarțelor, unde se lipesc. Se pune din nou cartea la uscat.

După uscare se lipește pe partea dinăuntru a scoarțelor, câte una din filele ce constituiesc forjețul mare. Se așează cartea între două scândurele și se introduce în presă, strângându-se ușor. Se lasă aici până se va usca bine.

Scotând-o dela presă operația e terminată.

De obicei se lucrează cu mai multe cărți de o dată.

În cazul când se lucrează scoarțele în întregime din pânză, operația este aceeaș, cu deosebirea că ndată ce am ajuns la îmbrăcatul scoarțelor nu se mai taie colțuri și pânză separat pentru ricăv, ci se ia o bucată de pânză, ce este cu 3—4 cm mai mare decât ar înveli ambele scoarțe și coto-rul, iar în lungime, cu 2 cm mai mare, lucrându-se cu ea întreagă.

Se unge întreagă pânza cu clei, se așează rică-vul cărții la jumătatea pânzei, lăsându-se și în sus și în jos părți libere egale. Se lasă cartea cu o parte peste pânză, întinzând-o bine, aducându-se și partea opusă peste cealaltă parte a cărții. Se lipește întins pânza atât pe ricăv, cât și pe cele două scoarțe, netezind bine cu falțul. Colțurile se lucrează după cum am văzut (fig. 14) cu deose-birea că acum se lucrează din pânza întreagă. Păr-țile rămase libere de pânză, din lungul cărții, se îndoesc în interiorul scoarțelor unde se lipesc, iar în dreptul ricăvului se procedează ca atunci când am lucrat cartea în pânză și hârtie marmorată (pag. 22) după care se pune cartea la uscat în presă.

Metoda descrisă până acum se aplică la cărțile groase.

Cărțile ce sunt constituite din fascicule puține se lucrează în modul următor:

După ce s'au desfăcut fasciculele, s'au lipit, dacă erau rupte și s'a făcut forjețul, după cum am arătat mai sus, nu se mai taie șanțul.

În locul sforilor, în jurul cărora se cos fasci-

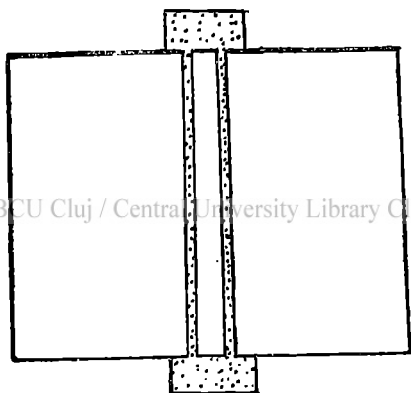

Fig. 17

coale, se pun 2 bucăți de pânză, late de 1—1.5 cm. Cusutul este același, ca cel văzut mai sus, după care se bat fasciculele cu ciocanul spre a se apropia între ele, se potrivesc fasciculele la cotor spre a fi la același nivel, se lipește capetele pânzelor de forjeț, se dă cu clei la cotor și se pune la presă. Operația e aceeași, descrisă pe larg la cărți.

Deosebirea între lucraturile cărților groase și cele subțiri mai stă și în următorul fapt:

La cărțile subțiri scoarțele se lucrează separat și iată cum: Pe bucata de pânză cumpărată pentru cotor se lipește bucata de carton subțire ce constituie ricăvul. La o distanță de 3 mm, în dreapta și în stânga ricăvului se lipesc cele 2 cartoane, ce formează scoarțele cărții (fig. 17). Se întinde de pânză bine iar capetele rămase libere se lipesc. Colțurile și hârtia marmorată se lucrează după cum am văzut. Se lasă astfel scoarțele să se usuce.

După uscare se așează cartea pe interiorul unei scoarțe, cu cotorul de partea ricăvului. Se potrivește ca porțiunea mai mare a scoarței decât cartea să se împartă în mod egal de jur împrejurul cărții.

Se lipesc în acest mod scoarțele de forjețul mic, apoi de forjețul mare, atât de o parte cât și de alta a cărții. Se observă ca ricăvul să fie cât mai aproape de cotor.

Se dune la presă să se usuce și astfel cu puțină bunăvoință și atenție lucru este dus la bun sfârșit.

Meșteșugul legatului nu se va putea niciodată învăța dacă nu se va lucra pe măsură ce se citește fiecare capitol al acestei broșuri.

V.

CUM SE BROȘAZĂ

Scoarțele cărții se pot simplifica și mai mult astfel, că în loc de a avea nevoie de carton, pânză, hârtie marmorată, avem nevoie de o singură bucată de carton subțire sau hârtie ceva mai groasă, albă sau divers colorată.

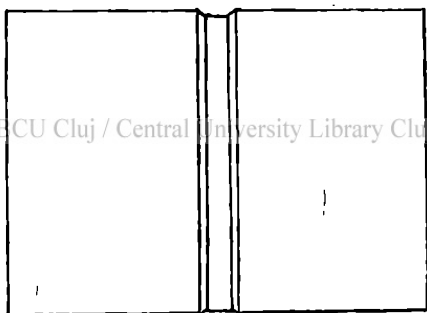
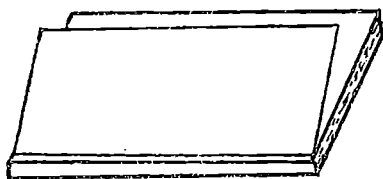

Fig. 18

Operația broșatului se face în modul următor:
După ce cartea s'a cusut, în jurul celor două bucăți de pânză, s'a înleiat la cotor și tăiat la legător, lucru exact văzut până acum, se fac scoarțele astfel :

Se ia o bucată de carton subțire, de lungime cât lungimea cărții iar de lățime, de două ori lățimea cărții mai mult grosimea cartonului.

Se îndoae cartonul în lung, după direcțiile ce desparte lățimea cărții de grosimea cartonului, apoi se ia deoparte și de alta a îndoiturilor câte o

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Fig. 19

distanță de 0,5 cm, după care direcție iar se îndoae (fig. 18).

Se unge cu clei partea cartonului ce indică cotorul, precum și cele două distanțe, de câte 0,5 și se lipesc la carte, în așa fel încât să fie la același nivel de jur împrejurul cărții.

Odată cartea uscată la presă, se vede că se deschide după cele două îndoituri mai depărtate de cotor (fig. 19).

Se ia una din bucățile de pânză ce reprezintă lungimea fotografiei și se lipește pe geam cel mult 0.5 cm din lățimea pânzei, restul lipindu-se pe dos, adică pe carton. În acelaș mod se lipește și cea de a 2-a bucată de aceeași dimensiune cu prima.

Se lipesc întins și exact cu nivelul fotografiei.

Bucățile de pânză ce reprezintă lățimea se lipesc în acelaș mod cu simpla deosebire că, pe partea

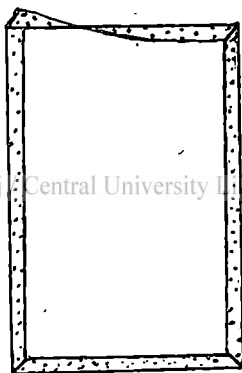

Fig. 20

geamului, la capete li se taie cu foarfecele câte un colț și apoi se lipesc (fig. 20).

Se așează fotografia în poziție normală și la jumătatea părții superioare se așează pe cartonul de pe dos, șnurul în formă de 8. Partea de sus a cifrei 8 să fie mică, cam 1 cm din lungimea șnurului. Această porțiune superioară iese din nivelul fotografiei pe când partea inferioară se lipește cu clei.

Peste aceasta se lipește bucata de hârtie, 1 cm mai mică, ce va cuprinde tot spatele tabloului.

Cu falțul se întinde bine hârtia mai ales în jurul șnurului, care iese în evidență, făcut anume pentru ca să se anine tabloul în cui.

Tabloul este astfel gata încadrat.

CUPRINSUL

	Pag.
Lămurire	3
I. Uneltele necesare pentru lucru	5
II. Desfacerea cărții în coale de tipar (fascicole)	9
III. Facerea forjețului	11
IV. Cum se face ricăvul	20
V. Cum se broșază	27
VI. Incadratul fotografiilor	29

---

*Sufletul fiecăruia
se oglindește în
păstrarea cărților*

ULTIMELE APARIȚII
DIN
PAGINI ALESE
(SERIA NOUĂ)

Ediție îngrijită de D-I I. PILLAT

- No. 1. — **I. NECULCE**, Letopisețul țării Moldovei.
No. 2. — **VASILE ALECSANDRI**, Poezii populare.
No. 3. — **M. COSTIN**, Cronica.
No. 4. — **VASILE ALECSANDRI**, Pasteluri.
No. 5. — **ESOPEIA**, Din fabulele lui Esop.

De curând a apărut:

- No. 6. — **CARTEA DORULUI.**

Cetind volumașul acesta simți o ușurare a sufletului, o învioreare, o speranță de îndrumare pe o cale mai sănătoasă.

A. Gorovei

Fiecare cărțuție de 48 pagini
numai 12 lei.

„CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE“

Nr.

16. Creșterea păsărilor de PROF. C. MOTAȘ.
17. Rătăcirii bolșeviste de MAIOR I. MIHAI.
20. Răsadnița și plantele din răsad de V. SADOVEANU.
22. Meșteșugul vopsitului cu buruani de ART. GOROVI.
23. Cum orbim de DR. G. GLĂVAN.
24. Păstrarea cărnii de porc de G. GHEORGHIU.
25. Caju de prof. E. UDRISCHI.
27. Cum trebuie săm. e hrănim de E. SEVERIN.
29. Bejla de DR. EMIL GHEORGHIU.
30. Lămurirea Constituției de ARTUR GOROVI.
33. Mama și copilul de PROF. M. MANI-CATIDE*
36. Omul și societatea de AL. GIUGLEA.
37. Bucătăria sătenilor de MARIA GEN. DOBREȘCU.
38. Sfeclade zahăr de C. LACRI-TEANU.
39. Îngrășarea pământului de I. M. DOBREȘCU.
40. Friguri de gâltă de DR. T. DUMITRESCU.

Nr.

41. Banii de A. GIUGLEA.
43. Sfaturi practice de ING. A. SCHORR.
48. Lămurirea Calendarului de A. GIUGLEA.
44. Conjunctivita granuloasă de DR. I. GLĂVAN.
45. Burueni de iac de A. VOLANSCHI.
46. Sfaturi casnice de MAICA RALUCA.
47. Cultura tomatelor de I. ISVOHAM.
48. Rețete pentru gospodine de MAICA RALUCA.
49. Lingoarea de DR. I. DUMITRESCU.
50. Blenoragia sau sculumul de DR. N. IOAN.
51. Practica agricolă de A. BEJENARIU.
52. Apa de băut de DR. I. BĂLTEANU.
53. Tifosul Exantematic de TUDOR DUMITRESCU.
54. Boalele animalelor de I. POPU-CÂMPEANU.
55. Lucrări din pănușile de porumb de TITUS G. MINEA.
56. Cartoful de I. POPU-CÂMPEANU.
57. Cum să trăim de DR. F. GRUNFELD.
58. Lucrări din pae și sorg de TITUS G. MINEA.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Seria C. „DIN LUMEA LARGĂ“.

Nr.

8. Munții Apuseni de M. DAVID.
5. Bucovina de I. SIMIONESCU.
6. Basarabia de G. NIȘTASE.
7. Dobrogea de C. BRĂTESCU.
10. Viața în adâncul mărilor de C. MOTAȘ.
- 11-12. A. Șaguna de I. LUPAȘ.
13. Către Everest de PROF. I. SIMIONESCU.
14. Românii de peste Nistru de V. HAREA*
15. Lituania de G. NIȘTASE.
17. Câmpia Transilvaniei de I. POPU-CÂMPEANU.
18. Moldova de I. SIMIONESCU.
19. Românii din Ungaria de I. GEORGESCU.
20. Jud Turda Arieș de I. MUREȘEANU.
21. Țara Hațegului de GAVRIL TODICA.
22. Sp. C. Haret de I. SIMIONESCU.
23. Danemarca de MAGDA D. NICOLAESCU.
24. N. Milescu în China de I. SIMIONESCU.
25. Cetățile moldovenesti de pe Nistru de APOSTOL D. CULEA.
26. Românii din Bulgaria de EM. BUCUȚA.

Nr.

27. Valea Jiului din Ardeal de P. HOSSU-LONGIN.
28. Țara Bârsel de N. URGHIDAN.
29. Vechiul ținut al Sucevei de V. CIUREA.
30. Macedo-Românii de TACHIE PAPA-HAGI.
31. Românii din Banatul Jugoslav de PR. BIZEREA.
32. Coasta de Azur de I. SIMIONESCU.
33. Elveția de TRAIAN G. ZAHARIA.
34. Maramureșul de GH. VOINICU.
35. Austria de I. SIMIONESCU.
36. Belgia de TRAIAN GH. ZAHARIA.
37. Afganistanul de I. SIMIONESCU.
38. Anastasia Șaguna de DR. I. LUPAȘ.
39. Blajul de ALEX. LUPEANU-MELIN.
40. Marea Neagră de DR. I. LEPȘI.
41. Pe urmele lui Robinson Crusoe de I. SIMIONESCU.
42. Din Norvegia de I. CONEA.
43. Din vremea lui Ștefan cel Mare de GEN. R. ROSETTI.
44. Japonia de I. SIMIONESCU.
45. Oiarul Savant de I. SIMIONESCU.
46. Intr'o mănăstire din Himalaya de MIRCEA ELIADE.*
47. Dănilă Apostol de N. P. SMOCHIN I*.

„CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE“

- Nr.
48. **Govora și Călimănești** de I. SIMIONESCU*
49. **Sgările norii New-Yorkului** de PETRU COMARNESCU*

- Nr.
50. **Nicolae Bălcescu** de V. SASSU*
51. **Țara visurilor Împietrite** (Egiptul) de MIRCEA HEROVANU*
53. **Gh. I. Donici** de GEN. R. R. ROSETTI*

Seria D. „ȘTIINȚA APLICĂTĂ“.

- Nr.
1. **Fabricarea săpunului** de A. SCHORR.
2. **Motorul Diesel** de ING. CASSETTI.
3. **Industria Parfumului** de E. SEVERIN.
4.—5. **Aerul lichid** de ILIE MATEI.
6. **Industria Azotului** de L. CATON.
7—9. **Locomotiva** de ING. CASSETTI.
10. **Aeroplanul** de DR. V. ANASTASIU.
11. **Baloane și dirijabile** de C. MIHĂILESCU.
12. **Betonul armat** de ING. N. GANEA.
13. **Gări și trenuri** de G. ȘIADBEI.
14. **Aparat de Radlofonie** de CĂPT. DR. M. ZAPAN.
15. **Tiparul** de VASILE ROMANESCU.
17. **Ce se scoate din cărbuni** de C. V. GHEORGHIU.

- Nr.
18. **Industria materiilor colorante** de G. A. FLOREA.
19. **Fotografia** de CĂP. DR. M. ZAPAN.
20. **Industria zahărului** de G. I. BABOIANU.
21. **Șase montaje de radi** de CĂP. DR. M. ZAPAN.
22. **Cinematografia** de CĂP. M. ZAPAN.
23. **Automobilul** de CĂPIT. DE AVIAȚIE M. PANTAZI.
24. **Fabricarea sticlei** de G. A. FLOREA.
25. **Gazele otrăvitoare** de CĂP. DR. M. ZAPAN.
26. **Împăierea păsărilor** de N. C. PĂNESCU.
27. **Legatul cărților** de I. CARAMALĂU.

RĂSPÂNDIȚI

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE

Este cea mai trebuitoare bibliotecă. Unică prin varietatea cuprinsului, prin estinătate, este la îndemâna oricui. S'a dovedit o adevărată enciclopedie. Aduce foloase specialistului, dându-i noțiuni clare din alte domenii; procură cunoștințe folositoare celui care nu se restrânge numai la cartea de școală. Biblioteca se adresează tuturor, căci e instructivă educativă și practică.